

ANY IV

Barcelona, 20 de Gener de 1921

Número 44

L'INTRANSIGENT

NÚMERO SOLT

Val 15 cènts.

Subscripció trimestral, 1'50

PERIODIC NACIONALISTA DE JOVENTUTS

(ADHERIT A LA "UNIO CATALANISTA")

Redacció i Administració

Canuda, 14, pral.

CIUTAT

Any nou vida nova

Sigué a les derrerries del any 1916 que l'enemic del catalanisme, En Royo Villanueva, anatematitzà la nostra parla al senat del estat. Digué una vegada més, que'l nostre dialecte devia ésser ventat dels centres d'ensenyament i ens dedicà les floretes a que'ns té acostumats.

Les més eminentes plomes esdevingueren llances, i sengles articles en els nostres diaris tocaren a somatent, a bon somatent; la fuetada havia sigut al bell mig del rostre i aixecà bombolla, arreu s'alçà la viril protesta, les entitats prenen acords, vents de fronda brunzien amenaçants i, mancats d'altres elements de defensa, individus i entitats, feien públics els seus acords, enfront del agravi rebut.

Aleshores la Joventut Catalanista (adherida a la Unió Catalanista) inicià una gaya festa d'afirmació de catalanitat, festa que cristal·litza el dia primer de l'any 1917 i s'anomenà Cap d'Any Català, que sigué, al caliu de la protesta encare viva, una bella festa d'entusiasme on s'hi aplegàrem joves i vells per homenatjar a la Catalunya ofesa.

Més endavant se constituí l'entitat NOSTRA PARLA que canalitzà l'acció portant per davanters a prestigiosos patricis i polítics de la terra, de Barcelona i de fora. «Nostra Parla» organitzà un solemni miting pel primer diumenge del 1918 al Palau de la Música Catalana, i procurà tots els anys organitzar Diades de la Llengua Catalana arreu de Catalunya, que són actes d'afirmació nacionalista.

Les nostres ardides joventuts han seguit tots els anys següents celebrant la bella Festa del Cap d'Any Català amb èxit.

La continuïtat d'aquests actes, anyals de conreu del sentiment català palesen el no estroncament del seu reixure, que, n'ls errors dels polítics ni l'odi de ningú pot ja aturar, va florint aquest sentiment; més cal que també grani.

Maí ens ha entusiasmat conrear el camprosimisme, i acceptem l'aspecte d'ignocència ingenuïtat que puguin tenir algunes de les nostres festes, les que en temps que ja són lluny s'enduïen els entusiasmes nostres i el de tots, que per mansòbia que sembli una expansió catalanista, sempre serva en el seu fons una esquisidesa pels nostres esperits i una valoració pels ideals, per això cal ajudar sempre a les joventuts a les quines no havem sapigut ensenyar camins de major eficàcia que rau en l'estudi conscient del nostre plet i en la perfecció de la pròpia ètica en tots sentits.

Es que tot just som en els inicis del nacionalisme.

L'aspiració de major llibertat que sentim els catalans tots, ofereix al anàlisi algun contrast que'ns tindriem d'apressar a destruir, regulant així la marxa ascendent del procés renaixentista.

En política havem avençat, aparentment molt; diem aparentment per tenir la convicció de que el procediment conduent a veres eficàcies s'estronca de quant en Polavieja ens volia fer feliços, i ens caldria analitzar si els camins seguits aleshores davant la bifurcació inesperada és dressera o és marrada.

Bifurcació diem i bifurcació sigué, perquè uns tiraren cap a la dreta mentre els altres, astorats davant dels dos camins, ens quedàrem plantats, i comestates de sal mirant enrera, encare hi som, de quant en quant les corbes del camí ens deixa veure als qui'ns deixaren pal plantats, ben sovint s'escapen al nostre esguard.

Ja no som tan joves per tractar de tú als joves ni tan vells per restar com la dona de Lot.

Els Royos Villanuevas s'han multiplicat i viuen are entre nosaltres, i fins sembla que dels escarnis d'aqueixos indígenes no'ns en sentim tant, això que són pitjors, molt pitjors que'ls altres, que són de fusta semblant, igual nó; i saben de les nostres misèries. Per aturar l'acció corrosiva dels d'aquí ens cal a més de Diades de la Llengua Catalana, fer de cada dia, dia català, dia de dignitat catalana, gaire bé, de vergonya catalana.

Cap d'Any Català, ha de significar per nosaltres balanç i renovació, es a dir, allò que vos deia aquell dia, any nou vida nova que amb més experiència i seny cal espurgar defectes i volguer adquirir virtuts que són la més positiva dinàmica.

Per abdicació dels nostres polítics, per acomodatícies inhibicions, el nacionalisme resta somort amb perill de que una sobtada riada l'arrossegui cap al mar on l'empenyen de sempre els maquiavelismes de la gran bagassa que's diu política, que tot ho aprofiten per tirar-nos pedretes a la teulada, amb raó i sense raó. Fins els pesos i mitjes canes són are projectils.

Homés de sentiments democràtics i d'ideals moderns, ben segur que dins del nacionalisme no n'hi manquen, la seva posició de deixament i abandó els farà responsables davant l'història del seu actual silenci.

Aquesta cançó ja fa temps que la cantem.

No surt, per are, l'home o eis homes que sàpiguen fondre en un gresol les voluntats i energies dels isolats, excelents crítics, inútils sembla, per afirmar encare el nostre VOLEM mig oblidat.

Cerqueu-lo joves, malgrat sigui amb l'antiga llanterna del gran cinic, al home; que si teniu la fortuna de trobar-lo, Catalunya haurà la seva cobejada Autonomia, i un dia, potser l'any vinent, podreu organitzar no sols el Cap d'Any Català, podreu organitzar, i tots hi voldrem ser, la gran Diada de la Llibertat.

J. GRANT I SALA

L'Orfeó «Mossèn Cinto» cantant «Els Segadors» en la festa del V. Cap d'Any Català

Els concurrents al festival del «Cap d'Any Català» oint el cant de «Els Segadors», a peu dret

L'«Esbart Català de Dansaires» en el ball de «Les Gitanes»

La V festa del Cap d'Any Català

Amb gran animació es celebrà el dia primer del corrent, a la tarda, al Palau Municipal de Belles Arts, la patriòtica festa, estatuida ja fa cinc anys, de la qual n'estava encarregada enguany la Joventut Nacionalista Obrera «Pàtria Nova».

En aquesta festa predominaven gentils damiselles, i havia una munió de jovent nacionalista.

Entrà els concurrents hi havia el tinent d'alcalde En Martí Matons, i els consellers nacionalistes En Manel Carrascó i En Josep Puig i Esteve i altres personalitats que ens és impossible esmentar per ésser gran el nombre d'assistents.

En la festa hi prengueren part les següents associacions, que en llur majoria es presentaren amb les senyeres: Associació Catalana d'Estudis, Joventut Nacionalista «Sang Nova», Centre Catalanista «Gent Nova», de Badalona; periòdic L'INTRANSIGENT, Foment Republicà Autonomista de Sans, Joventut Nacionalista, de Canet de Mar; Bloc Catalanista, de Vilafranca del Penedès; Lliga Regionalista de Gràcia, Catalunya Nova, Antics Alumnes de l'Escola Catalana del carrer de Montcada, Ateneu Nacionalista Verdader, Foment Autonomista Català, Esbart Català de Dansaires Verdader, Joventut Nacionalista i Centre Autonomista del Prat del Llobregat, Orfeó Sarrià, Orfeó Gracienc, Joventut Nacionalista, de Santa Coloma de Gramenet; Casal Nacional Martinenc, Joventut «Els Nèts dels Almogàvers», Joventut «Catalunya», Agrupació Joventut, Joventut Democràtica Nacionalista, Ateneu Obrer del Districte II, Grup Feminal del Districte II, Joventut Nacionalista i Centre Regionalista, de Badalona; Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou, Joventut Nacionalista «Pau Claris», Joventut Nacionalista del Poble Nou, Escola Catalana del carrer de Montcada, Unió Catalanista, Joventut Nacionalista «La Flamarada», Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, Grup Excursionista «Terra Lliure», Joventut Nacionalista «La Falç» i Estol Feminal «La Falç».

Començà la festa el Chor Infantil Mossèn Cinto, interpretant amb gran encert, sots la direcció del mestre En Joan Tomás, alguns cançons nadalenques belgues, franceses i catalanes, sots el següent programa:

LES DOTZE VAN TOCANT (catalana)
LES DOLCES FESTES (catalana)
ALLÀ SOTA UNA PENYA (catalana)
LES BÉSTIES EN EL NEXEMENT (catalana)
LA VERGE I EL PASTOR (catalana) TOMÁS
QUAN EL NEN JESÚS (belga) CLOSSON
SOM EL DIA DE NADAL (francesa) TIERSOT
A BETHLEEM EN VAIG (catalana) TOMÁS
Essent aplaudit pel públic diferents vegades, amb entusiasme.

Seguidament, l'Esbart Català de Dansaires, dirigit pels senyors Marius Escotet i Felip Blasco, acompanyat per la cobla «Barcino», dansà els ballets:

BALL CERDÀ VICH
L'HEREU RIERA PALLARS
DANSA DE CASTELLTER-SOL CASTELLTER-SOL
BALLET DE MUNTANYA GARROTXA
SANT FARRIOL PALLARS

Rebent del públic, a cada ballet, un esclat d'aplaudiments.

Tot seguit, el president de la Joventut

Nacionalista Obrera «Pàtria Nova», En Domènec Latorre, es presenta al Esbart i els diu: — Amics dansaires del «Esbart Català»; vosaltres que foreu els primers a Catalunya en dansar els típics ballets de nostra terra, vosaltres que tot dansant, dansant recorreu les encontres de nostre Catalunya, anant d'ací d'allà, propagant les danses típiques de la terra formant una branca del arbre de la llibertat de la pàtria (aplaudiments), permeteu-me que en nom de la Joventut «Pàtria Nova», posi una llagada en vostra senyera (nous aplaudiments i visques al Esbart i a Catalunya).

La segona part fou a càrrec primerament de l'Orfeó «Mossèn Cinto», executant el selecte concert següent, dirigit pel mestre En Joan Tomás:

EL CANT DE LA SENYERA MILLET
EL PARDAL (popular) PÉREZ
LA DAMA D'ARAGÓ (popular) MILLET
SOTA DE L'OLM (popular) MORERA
L'HEREU RIERA (popular) CUMELLAS RIBÓ
EN PERE GALLARÍ (popular) PÉREZ
LES FULLES SEQUES (sardana) MORERA
LA SARDANA DE LES MONGES MORERA

El públic que assistia a la festa aplaudia amb joia cada cansó, i al finalitzar clamà demanant «Els Segadors».

Abans d'ésser entonat el nostre himne, el regidor nacionalista En Manel Carrascó i Formiguera, col·locà una llagada de «Pàtria Nova», a la senyera de l'Orfeó «Mossèn Cinto», fent un vibrant parlament patriòtic, enaltint la meritíssima obra cultural i patriòtica de l'Orfeó «Mossèn Cinto» — l'orador — que es mostra en les seves vibrants paraules, d'estridència nacionalista — és interromput pels oients amb visques a Catalunya i al orador diferents vegades. En Carrascó i Formiguera acabà el seu parlament amb un càntic a l'alliberació de la nacionalitat catalana, ressonant nous i perllongats aplaudiments.

Tot seguit el vice-president de la «Unió Catalanista», En J. Grant i Sala, és invitat a fer un parlament, qui ans de que pogués fer ús de la paraula és interromput per les Joventuts amb aclamacions de visques als homes honrats de la «Unió Catalanista». En Grant i Sala es mostra radicalment nacionalista, aconsellant a les Joventuts a que facin tasca verament profitosa per la pàtria única de tots els catalans — que no deixin mai de lluitar per la nostra Catalunya.

En Grant i Sala és interromput diferents vegades, no poguent donar lloc a entendre's moltes de les paraules del orador, pels esclats de entusiasme patriòtic per part del jovent que assistia a la festa, oint-se solament els visques a Catalunya i a la «Unió Catalanista», així com algunes paraules de intransigència pronunciades per l'orador.

Tan patriòtic acte finà amb una audició de sardanes per la cobla «Barcino» i amb el cant d'«Els Segadors», per l'Orfeó «Mossèn Cinto», cobla i el públic que assistí a l'acte.

UN INCIDENT

Al desfilat les Joventuts amb llurs senyeres, en direcció als seus Casals, és produït un incident.

Al arribar la bandera de la «Associació Catalana d'Estudiants» enfront del seu estatge (carrers Quintana i Farran), es cantaren «Els Segadors», i els «coscos» del consolat, que no's trovaven gaire lluny, al donar-se'n compte hi anaren a repartir estopa.

La diada de «Nostra Parla»

Al Parc

Tot i l'exagerat nombre de forces policiaques que's congregaren al entorn del Parc, hi assistí una gran munió de jovent nacionalista.

Cap al Parc, com diem, s'encaminaren, a les onze, les banderes i llurs acompanyants, i allí, travessant la gentada que és descobria amb respecte al pas de la ensenya de la pàtria, anaven essent col·locades en la gran escalinata de la cascata, on ocuparen lloc preferent les banderes del C. A. de Dependents i la de la benemèrita Unió Catalanista, acompanyant-les les de l'Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou, Col·legi de Sant Jordi, Pàtria Nova, La Falç, Joventut Nacionalista del Poble, Nèts dels Almogàvers, Joventut Catalunya, Sang Nova, Lliga Regionalista, Lliga Regionalista de Gràcia, Associació Catalana d'Estudiants, Centre Autonomista i Joventut Nacionalista del Prat de Llobregat, Agrupació d'Antics Alumnes de l'Escola Catalana del carrer de Montcada, Alumnes actuals de idem, Ateneu Obrer del Districte II.

A professó feta la gent pujava i baixava l'escalinata per fer com una desfilada d'honor davant les banderes barrades, i, a l'ensemps, per fruir l'espectacle que es dominava des d'aquella alçària.

Perquè feia bonic de veure tanta i tanta multitud aplegada a la plaça de la cascata, essent en alguns llocs difícil, per no dir impossible, el trànsit; multitud que, tot d'una, en ressonar la tenora de la «Principal de Perelada» que preludia una sardana, s'eixamplava per fer lloc als rotllos de dansaires de la nostra dansa, que foren nombrosos.

Després el Chor Infantil Mossèn Cinto pujà al quiosc i cantà «El Cant de la Senyera», «L'hereu Riera», «Sota l'Olm», «Pere Gallarí» i «La sardana de les monges», cadascuna de les quals fou molt aplaudida. Després el chor entonà «Els Segadors», i a les primeres notes esclatà un gran aplaudiment, al qual seguí un silenci profund, impressionant, que s'interrompé amb l'ovació que coronà la primera estrofa i que es reproduí en les següents.

Tornà la cobla a tocar algunes sardanes, executaren alguns ballets els de l'Esbart de Dansaires «La Falç», i pròximament a la una, acabà la patriòtica i agra-dosa festa, en la qual els catalans en ella aplegats no donaren la més petita nota discordant. Intentaren donar-la uns individus de parla forastera, però no sortiren amb la seva, car els joves de «Pàtria Nova», precedits del seu secretari En Fernández-Vidal, donaren una càrrega que serví per consell als abalotadors.

Al arribar els joves de «La Falç» als voltants del seu Casal, es produí un incident que donà lloc al empresonament del seu soci fundador En Marfany i Fort. Aquest, després de tres dies de captiveri ha estat alliberat.

A la Generalitat

A les sis del vespre, la gran sala de Sant Jordi, de la Diputació, era plena, i sots la presidència del amic En Puig i Esteve, delegat del batlle, començaren els parlaments En Cirera i Sormaní, de «Nostra Parla»; seguit els Srs. Moneva, catedràtic de Saragossa; Sansalvador, de la «Protectora de l'Ensenyança Catalana»; Pere Rahola, diputat per Barcelona; Dr. Pi i Sunyer, de l'«Institut d'Estudis Catalans»; el diputat de la Mancomunitat de Catalunya, Sr. Vidal de Llobatera.

L'INTRANSIGENT

Després el president dona per terminat l'acte a les vuit en punt.

L'acte fou verament patriòtic pels brillants parlaments dels oradors.

A la festa hi assistiren bon nombre de gentils damiselles.

A l'Orfeó de Sans

En aquesta entitat s'organitzà un gran festival en celebració del Cap d'Any Català, prenent-hi part l'Orfeó de Sans, l'Esbart de Dansaires, del mateix, i la Cobla «Rossinyols», de Castelló d'Empúries.

Assolí un gran èxit patriòtic.

CANT DE LA RAÇA

Al breçol de la Pàtria
s'hi troba un nou infant.

Els avis tots moriren:

la raça va endevant.

El sol, vermell, apunta;

la lluna es va apagant.

La mare vetlla i fila

el breçol engronxant.

— Bim bam, bim bam. —

Amb veu que surt de l'ànima

[cantant.]

«Oh, fill de mes entranyes,

els pits tinc abundants.

Ta Terra serà teva,

que a tu no et mataran.

Sos herois i sos màrtirs

finis morts s'aixecaran.

Jo filo la bandera

els dits mullats de sang».

— Bim bam, bim bam. —

Ja sento la bandera espetegant.

La mare breça i canta;

el nin la va escoltant.

«Minatres, vinga ferro

que el dia ja va entrant».

La farga ja s'arbora

i el mall va repicant.

Les eines de la guerra

amb quin dalit que es fan!»

— Bim bam, bim bam. —

I a l'entorn les espurnes van

[saltant.]

La lluna sembla morta

al front dels musulmans.

El nin, les mans enlaire,

amb la mare cantant.

Rebaten les campanes

per muntanyes i plans;

les armes espeteguen;

finis les dones s'hi fan.

— Pim pam, pim pam. —

I el sol ja és nostre en mig

[del cel triomfant!]

ANGEL GUIMERA

GENT DE CASA

ENRIC TIELL I CASTELL

Entusiasta cantaire de l'«ORFEÓ DE SANS» i redactor de propaganda de «L'INTRANSIGENT»

A TORT I A DRET

Un malentès—Matar abans de néixer — La moral en el Teatre — L'eterna qüestió — No hi ha prou bíceps

—Han ficat En Guimerà a la presó.
—I ara... També ho hauria pogut dir més de dret.

—S'ha afectat? Dispensi. No sabia que vostè fos de la família.

—No. De la família d'En Guimerà no en soc (tant de bò), però soc de la família dels devots d'En Guimerà. Una mena de parent honorari.

Què deia doncs, que s'ha mort, ai, que l'han agafat?

—No veu que parlo amb metàfores?

—Quin pes m'ha tret del damunt! Així ni una cosa ni una altre, eh? Deixi-me'n fer un de prim. Vostè fuma.

—Han prohibit la representació d'«En Joan Dalla».

—¡Sant Jordi, mata...! Jo que hi estava abonat.

Això és intolerable. No vull pas que'm tornin els cèntims, però si que vull veure la comèdia, de totes passades: si no és a Novetats al Tívoli, al Liceu, a Sant Martí de Canigó, en alta mar o amb una esquadreta d'avions als voltants de la lluna.

Jo, primer veig la funció. Què m'agrada? hi torno. Què no'm resulta? no m'hi acosto més.

Quan jo estudiava, la crítica de teatres era un monopoli de la Societat de la Fulla en els termes i privilegis que avui gaudeix la Junta de Dames.

Què al Paralelo diuen que posen una obra massa verda? Cap, a véure-la falta gent. I si és que en efecte la funció és un atemptat a la moral, la dama hi torna quatre vegades més per tal d'assegurar-se'n que no convé que els altres la vagin.

Aquest procediment és més lògic que no pas el d'aquell censor extraordinari, esgarrija cries.

CENSURA

Els catalans d'Amèrica

Els farandulers Mendoza-Guerrero

Aquesta parella de farandulers que en mala hora varen ofèndrer al més gran i més excels de nostres autors i la glòria més preclar de Catalunya, estan fent bolos per les ciutats més importants de aquestes Repúbliques. Actualment estan a Santiago de Xile. Sembla que aquí a l'Amèrica els catalans els recorden la mala passada que varen fer amb l'ofensa a N'En Guimerà, i no perden ocasió per a testimoniar-los que nosaltres no'ns oblidem de les ofenses que al gran Guimerà feren.

Vós contaré alguns casos que són públics i que per lo tant són verídics, casos que han demostrat a la parella de saltimbanquis que'ls catalans som també venjatiu.

Anem al cas: Contat per un vasc amic meu que venia en el mateix vapor que ells cap a Buenos Aires.

En tots els vapors que fan la carrera del Atlàntic, tenen la costum de que en el dia que s'escau passar la línia Equatorial es celebren festes a bord del vaixell. Aquestes festes consisteixen: en vetllades, ja literàries com musicals, teatrals, etcètera, i mai manquen els balls que en segons quins vapors són de disfresses. En el vaixell que venien els comedians de referència, es va celebrar una vetllada literària i musical, ja que hi havia elements per a les dues coses. Els uns eren la companyia Guerrero-Mendoza i per la musical un violinista notable de Catalunya. Després d'haver executat admirablement una pessa el violinista català, i davant els aplaudiments del públic, viatgers tots, la Guerrero s'acostà al músic i l'hi digné boi felicitant-lo.

—Tengo una gran satisfacción en poder felicitar a una gloria de España.

El català, que no ignorava el cas succeït a Sevilla, per ells, aprofità la ocasió per a contestar-li:

—Senyora: Si jo sapigués que'l meu violí havia de donar un dia tant sols de glòria a Espanya, cregui que violí i jo ens tiràvem de cap a mar.

Comentaris no vos en faig, perquè podedu suposar els que es farien els passatgers que presenciaren aquesta escena.

UN ALTRE

Els bons catalans de Buenos Aires, assabentats de que arribava la insultadora i despreciadora del nostre Guimerà, varen aprofitar la seva arribada, per a exterioritzar la indignació amb una audiència de xiulets. A l'estil DATO.

UN ALTRE

A Rosario de Santa Fé (Argentina), els catalans (per suposat), també en varen fer una de les seves. El dia del benefici de la Guerrero, després que s'havia acabat l'espectacle i mentres rebia els aplaudiments i els presents de l'auditori, d'una llotja fou llençada una toia de flors ornada amb una gran llacada catalana, damunt de la qual s'hi llegia: «L'ÀNIMA ES MEVA». ANGEL GUIMERÀ. —ROSARIO, SETEMBRE, 1920. La que anà a caure als peus de donya Maria després d'atravessar l'espai de la sala com un estel encès. Com per art d'encant esclatà una més forta ovació en el teatre, talment com si l'auditori volgués aderir-s'hi.

Llavors un fill de la Maria recollí dels seus peus la toia, posant-la a les mans de la mamà i aquesta llegí la inscripció amb més poi, i, més que segur, amb més remordiment que res més.

Per avui no vos en conto cap més.

Espero saber-ne d'altres per a que si és possible, arribin a oïdes del gran Mestre. Es bó que veigi com es porten els catalans reconeguts de la ofensa inferida.

EMILI BATLLE I SAGUÉS
DE IQUIQUE (XILE)

NOTES D'ART

Saló D'hivern

En les «Galeríes Layetanes» ha tingut lloc la celebració del primer Saló d'hivern, essent en conjunt format per obres en extrem fluixes i algunes d'elles francament dolentes, com les d'un infeliç nomenat Frau, que són de lo més repugnant que havem vist, i cuidado que n'havem vist de bestieses.

Són de remarcar les obres d'En Carles Vázquez, d'En Galwey, d'en Casas y d'En Casanovas.

En conjunt n'havem sortit bastant fets d'aquest «Saló d'hivern».

Exposició Camps-Roca-Soler

I are passem al saló d'exposicions del «Refectorium», on En Francesc Camps hi exposa uns interessantíssims dibuixos, en companyia del nostre dibuixant caricaturista l'Antoni Roca y d'En Soler.

D'entre les obres d'En Camps citarem en primer lloc el dibuix cubista «La Taquí-mecanògrafa» que's verament estupendo; «El model a la classe» també està bé, encar que no a tanta alçada; «La Riera», «Niu de dona», «Fanny», «Matilde» i «Vidre» magnífics; com també «Estudi d'espai» y «Acadèmia»; «Visió de Pekin» i un «Apunts de Music-Hall» estan força bé.

En Soler té «Noia cosint», «El Vinyet» y «Paissatge» que estan a gran alçada i revelen un artista excelent.

En conjunt és l'única exposició interessant que ha tingut lloc en aquest local i força més que la majoria de les que patim a Barcelona.

LLUIS D'ARA

¡Oh, amic Lluís d'Ara! al descarregar-te de la tasca de parlar d'En Roca alegant la teva molta amistat amb ell i l'endossar-me a mi aquest afer, jo crec que haurà sigut un erro, per quant qui més que tu pot donar-nos la nota justa sobre l'art d'aquest caricaturista excel·lent. Dius que potser fóra un judici apassionat el teu i jo davant les obres d'aquest artista en el «Refectorium» t'hauria molt ben disculpat si aixís hagués sigut.

No és l'art d'En Roca un art lleuger de caricaturista tal com ens tenen acostumats tot aquesta colla d'embruta papers, és quelcom més profund i conscient.

El nostre gran Francesc Pujols deia d'En Roca en el II Saló de Tardor «que porta unes caricatures que van molt endintre i estan carregades de bones intencions» hi ha que véuer els dos dibuixos a que's refereix «L'enterro d'en Carnestoltes» i «La Rumba», mireu-vos després les dugues «Bailarines» i «Niña bien» que són uns ninotets fins i forts com un Apa. Passeu la vista més tart pel «Cuadro Flamenco» hi vos sentireu transportats immediatament a la Villa Rosa i després passareu gosant per tots els altres dibuixos per anar finalment davant del «Café de Pombo» i «Bohèmia» que's un altre branca de l'art d'En Roca.

En Roca té un just concepte de lo que és la caricatura i al ensems un dels nostres millors caricaturistes.

JOAN AMARÇ

L'Exposició d'Art belga

El Comitè de l'Exposició d'Art Belga ha acordat que l'acte d'inauguració i vernisatge se celebri el dia 22 del corrent, a dos quarts de cinc de la tarda, amb assistència de les autoritats, l'embaixador belga i el delegat del mentat país.

Aquest número ha sigut revisat per la censura governativa

D'ACORD

En l'últim número de L'INTRANSIGENT s'honrà amb l'article de fons a un aragonès il·lustre (?) figura representativa del Centralisme espanyol: D. Antoni Royo Villanova, paisà meu, per dissort.

En Royo es Aragonès per el sol fet d'haver nascut a l'Aragó, no perquè tingui ànima d'aragonès. La barba és de rífeny, el cos és d'un pallasso i l'ànima de paper xupó. Xupa tots els garigots i ell està fet un garigot complet.

La feina del meu paisà se complau, en recollir tot lo separatista que s'escriu i's publica, trèur-ho a relluir i fersé veure. Heu-s'aquí la feina del catedràtic aragonès.

Te un privilegi gran per empaïtar tot lo catalanista, i en el últim número d'aquest valent periòdic trèia a relluir uns fragments llegits en el Centre Català de Bons Aires, fragments que jo com aragonès afirmo i faig meus per lo ben documentats que estan. Es una lectura que recomano als meus paisans i aragonesistas de cor.

D'acord estic amb *Els conflictes actuals de Catalunya*, afegint-hi lo següent (amb perdó del catedràtic de Saragoça, que: en castellà fou redactat el Decret d'abolició de nostres furs; en castellà fou firmada la sentència de mor de nostre Lanuza; Castella es un poble, Catalunya un altre, Aragó un altre, per tant races separades, i mentres els pobles no anhelin llur independència mal anirà el món,..... no existeix, i si Catalunya, Aragó i Castella i altres pobles ibers.

GASPAR TORRENTE

Companyys...!

Compreu el proper
dia 11 de Febrer

L'INTRANSIGENT

TALÍA

Estrena sospesa

L'obra patriòtica del eximí Angel Guimerà, *En Joan Dalla*, que devia estrenar-se el passat dia 11 al Teatre de Novetats, fou sospesa definitivament per ordre governativa.

El gup Nacionalista Radical "Catalunya" de Santiago de Cuba

El 25 del passat mes tingué lloc a l'estatge social de dita Entitat una vetllada-homenatge a benefici del monument al gran patrici, l'eximí poeta N'Angel Guimerà, representant-se l'intensa tragèdia que tant èxit ha assolit, *L'ànima és meua*. El repartiment de l'obra fou el següent: «Sor Niva», Sra. Serra de Pujol; «Blanqueta», Srta. Renau; «Mònica», senyoreta Amèlia Tort; «Raimón», Sr. Casanova; «Ali-Pachà», Sr. Colls; «Drogmán d'Ali-Pachà», Sr. Güell; «Ciriach», senyor Miró; «Jaume», Sr. Pujol; «Tomás», Sr. Escasans; «Brandy», Sr. Forment; «Martirià», Sr. Turrell; «Alderich», senyor Peirats; «Joan», Sr. Ciré; «El Moazin», Sr. Jouer; direcció escènica, senyor Enric Casanovas.

Després N'Antoni Renau llegí un fragment d'un discurs d'En Guimerà.

S'acabà tan patriòtica festa amb el cant dels Segadors, cantat per En Joaquim Miró, amb mutis del cor i acompanyament de quintet.

Al ensemps ens assabenten que puja a una quantitat respectable la recaudació en dita vetllada, que ho publicarem en el número vinent.

JOAQUIM CASAS I RODILLA

LIBRE i REVISTA

Per primera volta, han arribat en nostra possessió els següents periòdics, amb quins, amb força goig establim el canvi: «L'Eco de la Comarca», Amposta; «L'Autonomista», Girona; «Revista de la Societat de Filatel·listes», Barcelona; «Baluart de Sitges», Sitges; «Tout pour tous», de Palerm; «Recull d'or», Blanes, i «Catalunya», de Canet de Mar.

Amb plena joia esmentem recepció de «Amfora», de Molins de Rei; «L'Aramprunyà», de Gavà i «Sempre Avant!», de Borges Blanques, periòdics que han aparegut al públic per primera vegada, i als quals desitgem una llarga vida per a bé de la nostra Pàtria nostrada.

**

Provinguda de Buenos Aires, arriba a nostres mans l'acurada revista mensual «Ressorgiment», portaveu de la col·lectivitat catalana d'aquella capital, corresponent al mes de desembre propassat. Demés d'una detallada informació de la primera fira de mostres celebrada a Barcelona, hi ha que esmentar els articles d'En J. Vallbona, M. Alcàntara i Gussart i H. Nadal Mallol.

**

Com de costum, ha visitat aquesta mesada la nostra redacció, la revista «La Nova Catalunya», de l'Havana. Als nostres lectors que desconeguin aquesta publicació, els hi seria de força utilitat la seva lectura, per la saba de catalanitat que ella en porta i per la vibració nacionalista radical que transpira de ses planes.

**

«Germanors» de Santiago de Xile. Tenim rebuts els nombres del 1.er i 15 de novembre de 1920, ambdós força interessants. El primer és extraordinari en commemoració del IV centenari del descobriment de l'Estret de Magallanes.

**

Periòdics rebuts durant lo que va de mes:

«El Sol de Tous», Sant Martí de Tous; «La Nova Conca», Montblanc; «La Veu del Freser», Ribes del Freser; «Urgell-Segarra», Mollerusa; «Flama», Balaguer; «Saba Nova», Rubí; «La Montanya», Camprodon; «El Ressó», del Prat del Llobregat; «Gent nova», Badalona; «Gazeta de Vich», «La Traca», València; «Butlletí de l'A. P. de l'E. C.», de Barcelona; «Catalunya Avant!», Berga; «La Falç» i «Acció», de Barcelona; «El Ebro» i «En Patufet», de Barcelona; i «Catalunya», de Lleida.

P. D. G.

Embàsteros

Malgrat els molts esforços dels companys de *La Veu de Catalunya* i les campanyes diàries que fa l'esmentat diari «Pro rētois en català», no s'ha pogut conseguir que cambiessin el seu lletrero molts significats catalanistes, entre ells, els següents:

«Gran Café Español», billares, etc., etcetra, del regidor anomenat nacionalista, En Josep Caraben.

«Joyeria», etc., etc., del president del «Orfeó Català», En Cabot.

«Farmacia», oxígeno, etc., etc., de En Oliver i Domenge, propagandista nacionalista.

EN PÓLVORA

(Seguirà al pròxim)

Tot va barato

De les subsistències, mala actuació, negocis, i etc., etc., dels nostres consellers, no en parlem per manca de espai, pro ja ho han fet a *El Dia Gráfico* i en *El Diluvio*, i la capçalera de aquesta secció ja parla pel que són la majoria dels nostres administradors.

Pel Dr. Martí i Julià

L'INTRANSIGENT prega a totes les joventuts que simpatitzaven amb el doctor Martí i Julià, que no manquin a la reunió que's celebrarà en aquesta Redacció el dilluns, dia 24, a les deu del vespre, per a tractar del carrer que portarà el nom del mai prou alabat mestre.

Companys:

PER NOSTRE LLIBERAMENT...

Preguem vos inscriviu a les llistes de socis de

L'ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA

L'Esbart Català de Dansaires

Aquest Esbart ha estat el primer en constituir-se, essent fundat l'any 1907, encar que no prengué estat legal fins l'any 1909.

Fou el primer mestre En Rafel Tudó, després el conegut folk-lòrista Aureli Campmany.

Actualment el dirigeix en Felip Blasco.

Compta amb un esplèndid vestuari propi i una senyera dibuixada per l'Apeles Mestres.

Ha portat els ballets arreu de Catalunya; citarem no més les poblacions que ha visitat l'estiu passat: Badalona, Figueres, Igualada, Tarrassa, Esparraguer, S. Vicens dels Horts, Sitges, Vilassar de Dalt, Borges Blanques, Cervera i altres, obtinguent triomfs esclatants arreu on ha anat.

S'ha dedicat molt a donar sessions de ballets en Assils i Cases de Beneficència i són moltes les vetllades patriòtiques en que ha pres part.

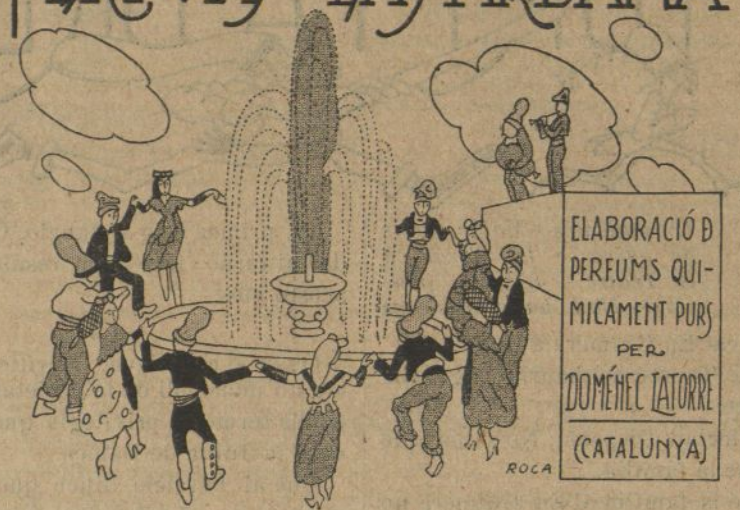
Com totes les entitats del seu gènere, ha anat pujant pel seu propi impuls sense obtenir mai cap subvenció ni protecció de centres oficials.

Forma part de la Comissió organitzadora de l'Aplec de la Sardana.

Al festival del «Cap d'Any Català» hi prengué part l'Esbart, el primer any de sa celebració, que fou el 1.er de Gener de 1917, tornant-hi a pendre-hi part enguany.

No cal donar a conèixer els seus triomfs, que són molts, car fora llarc esmentar-los, pro si podem fer constar que n'és mereixedor, ja que l'Esbart Català de Dansaires, fou el primer de nostre terra en constituir-se.

PERFUM «LA SARDANA»

ELABORACIÓ D
PERFUMS QUI-
MICAMENT PURS
PER
DOMÈNEC LATORRE
(CATALUNYA)

UNIVERSITADIES

L'Autonomia Universitària

L'Associació Catalana d'Estudiants, ha cursat el següent telegrama:

«Ministre Instrucció Pública.—Madrid. —Missatge Corona no parla Autonomia Universitària. Si al Govern li horroritza possibilitat regeneració Universitats, ho pot dir clarament i derogar decret Silió. —President Associació Catalana d'Estudiants».

L'unió fa la força

La Joventut Nacionalista «La Nostra Ensenya» i la Joventut Nacionalista Obrera «Pàtria Nova», en reunió general extraordinària tingueren a bé fusionar-se, i posaren, i fou acceptada per unanimitat, l'ostentació de Joventut Nacionalista Obrera «Pàtria Nova».

A l'ensem s'elegí el Consell Directiu com segueix:

President, Domènec Latorre i Solé; vice-president, Enric Rotllan i Servós; secretari, Antoni Fernández i Vidal; vice-secretari, Josep Ferreté i Borrell; tresorer, Joaquim Casas i Rodilla; comptador, Ramon Formiguera i Cruixent; vocals: Pere Deulofeu i Gol, Miquel Boronat i Llenas, Manuel Amat i Girona, Felip Ferreres i Montroig. Domicili: Plaça del Sol, núm. 3.

Bloc Catalanista de Vilafranca del Penedès.—Aquesta novella entitat ha publicat unes proclames, entre elles la següent:

«Vilafrancu! Coopera i procura fer cooperar a l'actuació patriòtica del «Bloc Catalanista».

Siguís qui siguís, cap a contribuir-hi.

Ajuda'l pecuniàriament, allistant-te soci seu; ajuda'l moralment, honorant amb el teu concurs els actes que celebra, treballant infadigable per l'avenç, per la glòria, per la llibertat de Catalunya.

No ho deixis per a demà, fes-te soci de seguida».

Pàtria Nova.—En la última Junta General celebrada per la Secció d'sports i excursions d'aquesta Joventut quedà constituïda la Junta Directiva de la mateixa, de la següent forma:

President, J. Ferraté Borrell; secretari-fotògraf, Marius Escofet; tresorer, Antoni Formiguera; vocal 1.er, J. Xicola; vocal 2.^{on}, Francesc Duran; vocal 3.er, J. Andrés.

Aquesta Secció celebrarà la seva primera reunió el prop-venint dia 25, a les 10 de la vetlla en son Estatge, Plaça del Sol, 3.

CENSURA

CENSURA

CORRESPONDENCIA

Amic Gamundi i Roig, de Montevideo: grans mercès per *El Dia*, la lletra n'havem donat compte al «Comité P. C.»—Escarpenter, de Canet de Mar: Molt bé la liquidació; prò tindreu de mirar de que pagui aquell que ens diu, car a nosaltres ens manquen pessetes, si no paga li publicarem unes ratlles d'honor.—H. Nadal i Mallol, de Buenos Aires: Agraïts per el retall periòdic article Royo Villanueva.—J. Batalla d'Alió (Valls): Rebeu felicitació per els nous subscriptors. ¿Què es allò de la *estanquera*?... ¿Què d'allòs?... ai... ai, que la cosa s'enreda.—Josep Carner i Ribalta, de Balaguer: Agraïm vostres esforços per l'INTRANSIGENT i rebeu felicitació per vostre actuació a *Flama*. Del abalot i all i oli al cine, sobre aquella *Canción del Soldado* no podem parlarne. Amunt i energies.

A Canet de Mar.—La Joventut Nacionalista de aquesta Vila ha celebrat diferents actes en pro de Irlanda.

El pasat diumenge celebrà una missa en honor i glòria dels màrtirs de Irlanda i un gran miting, descobrint-se el retrat de mac Sweeney, batlle que fou de Cork.

No publiquem ressenya detallada per no habere-la rebut encara.

Propaganda.—Són molts els amics i entitats que ens demanen propaganda irlandesa, quina ens tramateren els que lluiten per la llibertat. Tenim de fer avinent que no ens en demanin perquè ja l'habem repartit tota.

BAR MONTSENY
d'En FÉLIX FERRER
DEL CARRER DE VERDI, 55

El noi de «L'INTRANSIGENT», vos aconsella que hi aneu, car an aquesta casa hi ha bon humor i serveixen bé.

Tota la seva propaganda és en català.

TALLERS GRÀFICS ARNAU GERMANS
Verdaguer i Callís, 3, 5 i 7. - Telèfon 556 S. P.
BARCELONA

OS(46.711 Bar) Snc.